

2. Постанова Кабінету Міністрів України № 205 від 21.02.2025 р. «Деякі питання створення, адміністрування та забезпечення функціонування засобу інформатизації». – URL: <https://www.kmu.gov.ua/pras/deiaki-pytannia-stvorennia-administruvannia-ta-zabezpechennia-funktsionuvannia-zasobu-t210225> (дата звернення: 12.10.2025).

3. Постанова Кабінету Міністрів України № 736 від 19.10.2016 р. «Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію». – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/736-2016> (дата звернення: 12.10.2025).

4. Грицай О. І. Режимно-секретна діяльність в умовах воєнного стану: правові та організаційні аспекти // Вісник Національного університету «Одеська юридична академія». – 2023. – № 3(50). – С. 212–220. – DOI: 10.32837/prnuola.v3i50.1125.

5. Харченко Н. В. Організаційно-правові засади охорони державної таємниці в Україні // Науковий журнал «Державна безпека та право». – 2022. – № 3. – С.55–63. – URL: https://www.researchgate.net/publication/358410465_ORGANIZACIJO-PRAVOVI_ZASADI_OHORONI_DERZAVNOI_TAEMNICI_V_UKRAINI (дата звернення: 12.10.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-37>

ЛУЦЬКИЙ КОЛЕГІУМ: ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ПАМ'ЯТЬ СТОЛІТЬ

Сірук Н. М.

*кандидат історичних наук, доцент,
викладач історії,*

*Відокремлений структурний підрозділ «Волинський фаховий коледж
Національного університету харчових технологій»
м. Луцьк, Україна*

Постановка проблеми. Робота націлена на аналіз змістовного наповнення історико-культурної пам'ятки – Луцького колегіуму та виявлення його специфічних ознак, значимих як для пересічного волинянина, так і студентства міста Луцька.

Мета дослідження. Оцінка пам'ятки, як соціокультурного феномену, яка здатна створювати сприятливу суспільну атмосферу для збереження історико-культурної спадщини, визначати соціальну поведінку молоді та бути ефективним засобом формування світогляду українського суспільства.

Результати дослідження. Волинський фаховий коледж НУХТ має унікальну можливість використовувати архітектурну пам'ятку початку XVII ст.. для освітньо-виховної роботи з молоддю.

Вивчення історичної спадщини важливе для формування світогляду підростаючого покоління, виховання патріотичного бачення суті тих подій, що відбуваються сьогодні. Архітектурна пам'ятка міста Луцька – Луцький колегіум – соціокультурний феномен, оскільки, виникнувши в минулому, він продовжує існувати у сьогоденні й має здатність впливати на мораль, суспільний світогляд та патріотизм сучасного студентства.

Сьогодні Відокремлений структурний підрозділ «Волинський фаховий коледж Національного університету харчових технологій» є наступником Луцького колегіуму, який ввів у себе найкращі традиції освіти й виховання 400-літньої історії закладу. З 1604–1606 рр єпископ Мартин Шишковський виступив ініціатором та фундатором заснування спочатку місії школи, яка у 1608 перетворилася у вищий навчальний заклад – Луцький колегіум. Південно-західне крило існуючого П-подібного корпусу колегіуму замінило частину мурованої стіни Окольного замку. Одним кінцем воно торкається східної (віттарної) стіни костелу Святих Петра і Павла, а другим до палацу Чарторийських з оборонною вежею [1]. Частину першого поверху, південне й поперечне крило займали різні службові приміщення, серед них кухня, пекарня, трапезна, аптека. Житлові приміщення – келії для професури, бібліотечний зал й власне бібліотека, домово каплиця були розташовані на другому й третьому поверхах. Шкільний тимчасовий корпус прилягав до костелу зі східної сторони. І, звичайно, цікаві та загадкові підземелля, які розташовані під кафедральним костелом та колегіумом.

Колегіум був одним із перших вищих навчальних закладів середньовічної Європи. Тут вивчали латинську, грецьку, польську і церковнослов'янську мови, риторику, поетику, граматику, філософію, богослов'я, історію, природничі науки. Значну увагу приділяли музиці, хоровому співу, розвитку салонних манер, різних зовнішніх ознак освіченості, вмінню виголошувати промови. Особливої уваги заслуговує бібліотека, яка була відома своїм достатньо великим фондом (на сьогодні, це 27 аудиторія коледжу). Луцький колегіум славився театральними виставами, які часто влаштовували як студенти своїми силами, так і заїжджі артисти. У закладі навчалися відомі діячі: Бартоломій Навроцький – письменник, теоретик мови, Андреас Гашель – видатний проповідник, вчитель Богдана Хмельницького і посередник в польсько-козацьких переговорах, Адам Станіслав Нарушевич – польський поет та історик [4].

Історичний процес, новітні освітні технології, без сумніву, вносять свої корективи в життя сьогодення коледжу, студентства. Але, водночас, колектив та молодь намагається продовжувати відроджувати та підтримувати кращі традиції Луцького колегіуму. Адже належне використання пам'яток історії та культури вкрай необхідне в сучасній

Україні в патріотичному вихованні, формуванні відповідного світогляду суспільства, а особливо молодого покоління, в процесах самоідентифікації та підвищення самосвідомості української нації. Завдяки архітектурній спадщині Луцького колегіуму здійснюються певні зв'язки і в студентському середовищі, що є проявом їх комунікативної функції. Вони втілюються через сприйняття зовнішньої форми пам'ятки як знаку, що символізує певні поняття, ідеї, здійснюючи зв'язок поколінь у часі та висловлюючи погляди сучасників на минуле [3].

Отже, історико-культурна спадщина, зокрема Луцький колегіум XVII ст., використовується з метою освітнього, морального, естетичного, культурного виховання. Реалізація виховної функції здатна сприяти процесам самоідентифікації, самоповаги та консолідації як колективу загалом, так і студентської когорти, що є надзвичайно важливими питаннями для сучасної України. Під час навчального процесу здобувачі освіти знайомляться з пам'яткою архітектури – Луцьким колегіумом та освітніми традиціями середньовічного Луцька, дізнаються про навчання, виховання та відпочинку тогочасного студентства (спудеїв).

Література:

1. Корчук І.В. Роки становлення і поступу. 400-річний шлях від колегіуму до технікуму. – Луцьк, 2006. – 300с.
2. Колосок Б. Костел та колегіум єзуїтів // Вечерський В. В., Годованюк О. М., Тиманович Є. В. та ін. Пам'ятки архітектури й містобудування України: Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. Київ : Техніка, 2000.
3. Жукова О.В. Пам'ятки історії та культури України як специфічний вид культурної цінності // Культура України. Збірник наукових праць. – Випуск 33. – Харків, 2011. – 300 с.
4. <https://vcolnuft.volyn.ua/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-546-7-38>

ДОСЛІДНИЦЬКА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОЄКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Слободянюк О. М.

*кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
завідувач відділу науково-організаційної та кадрової роботи,
Інститут вищої освіти НАПН України
м. Київ, Україна*

Трансформаційні процеси, спричинені повномасштабною війною, актуалізують підготовку нової генерації науковців. Вища освіта,